

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો (EEC-01)

તારીખ : 20/04/2011

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 પેઢીઓની આર્થિક ભૂમિકા વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો. (14)

અથવા

માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા એટલે શું ? માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાને પ્રસાર કરતાં પરિબલો જણાવો.

પ્રશ્ન:-2 રાષ્ટ્રીય આવકનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી રાષ્ટ્રીય આવકના વિવિધ સ્વરૂપો જણાવો. (14)

અથવા

નાણાંનો અર્થ, ઉદ્ભવ અને કાર્યોની વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-3 સમ-સીમાન્ત તૃષ્ટિગુણનો નિયમ સમજાવો. (14)

અથવા

ઉત્પાદન વિધેય એટલે શું ? બિન-પ્રમાણસર ઉત્પાદનનો નિયમ આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

પ્રશ્ન:-4 ઈજારાવાળા બજારમાં કિંમત નિર્ધારણની પ્રક્રિયા આકૃતિ દ્વારા સમજાવો. (14)

અથવા

વહેંચણીનો સીમાનો ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત મર્યાદા સહિત સમજાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. માડાનો આધુનિક સિદ્ધાંત.

2. લેણદેણની તુલા.

3. આર્થિક વૃદ્ધિનો ખ્યાલ.

4. ખાધપુરવણી.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)
નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ : સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ (EEC-02)
તારીખ : 20/04/2011
સમય : 03.00 to 06.00
સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે. કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 બ્રિટીશ ભારતમાં રેલ્વેના વિકાસની અર્થતંત્ર પર કેવી અસરો થઈ હતી ?
તેની વિગતે સમજૂતી આપો. (14)

અથવા

ભારતના અર્વાચીન ઉદ્યોગોની વિકાસગાથા વિગતે વર્ણવો.

પ્રશ્ન:-2 રાષ્ટ્રીય આવકનો અર્થ સમજાવી, સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિબાદ તેમાં આવેલા ફેરફારો
ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (14)

અથવા

આર્થિક વિકાસમાં વસ્તીનું મહત્ત્વ સમજાવી, ભારતની વસ્તીનીતિની ટૂંકમાં સમજ
આપો.

પ્રશ્ન:-3 ભારતમાં વેપારી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવાના ઉદ્દેશો સમજાવી,
રાષ્ટ્રીયકરણ બાદ વેપારી બેંકોના વિકાસની વિગતે સમજૂતી આપો. (14)

અથવા

આયાત અવેજીકરણ એટલે શું ? તેના ફાયદાઓ સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન:-4 ભારતીય મજૂર સંગઠન(શ્રમ સંગઠન)ની સમસ્યાઓની વિશૂદ્ધ ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

ભારતમાં બેકારીના કારણોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનાંધ લખો. (14)

- (1) શહેરીકરણ અને આર્થિક વિકાસ.
- (2) જમીન ટોચ મર્યાદા.
- (3) ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રનું મહત્ત્વ.
- (4) કરવેરાના સિદ્ધાંતો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : પ્રાથમિક આંકડાશાસ્ત્રીય રીતો અને મોજણી પદ્ધતિઓ (EEC-03)

તારીખ : 25/04/2011

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવેલ છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 (અ) મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલકનો ખ્યાલ સમજાવો. (10)

(બ) 100 વિદ્યાર્થીઓએ મેળવેલ ગુણનું આવૃત્તિ વિતરણ નીચે મુજબ પ્રાપ્ત થાય છે. આપેલ આવૃત્તિ વિતરણ માટે મધ્યક શોધો. (10)

વર્ગ	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100
આવૃત્તિ	1	4	9	11	30	15	10	8	6	6

અથવા

પ્રશ્ન:-1 (અ) પ્રમાણિત વિચલન અને વિચલનનાં આપનો સમજાવો. (10)

(બ) નીચેના આવૃત્તિ વિતરણ માટે પ્રમાણિત વિચલન શોધો. (10)

ઘરભાડું (રૂ.માં)	20-40	40-60	60-80	80-100	100-120	120-140	140-160	160-180	180-200
કુટુંબોની સંખ્યા	6	9	11	14	20	15	10	8	7

પ્રશ્ન:-2 નીચેની માહિતીને આધારે નિયત સંબંધ રેખાઓ મેળવો. (20)

પતિની ઉંમર	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
પત્નીની ઉંમર	17	17	18	18	18	19	19	20	21	22

અથવા

પ્રશ્ન:-2 (અ) સહસંબંધ અને નિયતસંબંધ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો. (10)

(બ) પ્રાથમિક માહિતી અને ગૌણ માહિતી વિશે નોંધ લખો. (10)

પ્રશ્ન:-૩ સમજાવો :- (20)

- (1) સમષ્ટિ તપાસ અને નિદર્શ તપાસ
- (2) ગાણિતિક અપેક્ષા

અથવા

પ્રશ્ન:-૩ નીચેની માહિતી પરથી ભારિત સમૂહની રીત અને સાપેક્ષ ભાવના ભારિત મધ્યકની રીતથી સૂચકઆંક શોધો. (20)

વસ્તુ	એકમ	પ્રતિ એકમ ભાવ		ભાર
		આધાર વર્ષ	ચાલુ વર્ષ	
A	કિલોગ્રામ	85	115	19
B	કિલો	15	20	25
C	ડોલર	45	61	40
D	લીટર	55	100	20
E	પાઉન્ડ	17	21	21

પ્રશ્ન:-૪ ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો. (10)

- (1) સરળ યદ્યદ્ય નિદર્શન.
- (2) દ્વિપદી વિતરણ
- (3) યદ્યદ્ય ચલ.

www.StudyGuideIndia.com

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : ભારતમાં કૃષિનો વિકાસ (EEC-04)

તારીખ : 25/04/2011

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 અંગ્રેજોના આગમન પૂર્વેની ભારતની પરંપરાગત ગ્રામીણ સમાજની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ ટૂંકમાં જણાવો. (14)

અથવા

ગ્રામીણ ધિરાણની સમસ્યાના મુખ્ય ભાગોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-2 જમીન ટોચ મર્યાદાનો અર્થ જણાવી, ભારતમાં જમીન ટોચમર્યાદા નિષ્ફળ જવા માટેનાં જવાબદાર પરિબલોની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

આયોજનકાળ દરમિયાન ભારતમાં ગરીબી નિવારણ કાર્યક્રમોની સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન:-3 મોટી સિંચાઈ યોજના અને નાની સિંચાઈ યોજનાઓની તુલનાત્મક સમીક્ષા કરો. (14)

અથવા

જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થાના વિવિધ ઉદ્દેશોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-4 બ્રિટીશ શાસન દરમિયાન રાજકોષીય વ્યવસ્થાની વિશ્લેષણ સમીક્ષા કરો. (14)

અથવા

સહકારી વેચાણ મંડળોની ભૂમિકા સમજાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

- (1) ગરીબી રેખા.
- (2) લઘુત્તમ જરૂરિયાત કાર્યક્રમ.
- (3) કૃષિ કરવેરા.

ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : અર્થશાસ્ત્રમાં પ્રારંભિક ગણિતીય પદ્ધતિઓ (EEC-05)

તારીખ : 26/04/2011

સમય : 11.00 to 12.30

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવેલા છે.

કુલ ગુણ : 35

પ્રશ્ન:-1 (અ) વિધેય એટલે શું ? વિધેયનો ખ્યાલ સમજાવી વિધેયના સાતત્યનો ખ્યાલ સમજાવો. (10)

(બ) $A=\{2, 3\}$, $B=\{3, 6, 7\}$ અને $C=\{4, 5\}$ હોય તો સાબિત કરો કે,
 $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$ (05)

અથવા

(અ) વિકલનનો અર્થ સમજાવી વિકલનના નિયમો જણાવો. (10)

(બ) $x + y = 10$ હોય ત્યારે $x^2 + y^2$ ને લઘુત્તમ બનાવો. (05)

પ્રશ્ન:-2 (અ) ગણના નિયમો સમજાવો. (05)

(બ) ઘાતાંકના નિયમો વડે નીચેનાનું સરળ રૂપ આપો. (05)

(i) 25°

(ii) $3^2 \times 3^4 \times 3^5$

(iii) $7^4 \times 7^5 \times 7^{-2}$

અથવા

(અ) સંકલનના નિયમો જણાવો. (05)

(બ) જો મંગલ વિધેય $P = 12 - 4x$ અને કુલ ખર્ચનું વિધેય
 $C = 8x - x^3$ હોય તો મહત્તમ નફો શોધો. (05)

પ્રશ્ન:-3 નીચેના સમીકરણોનો વ્યસ્ત શ્રેણિકની મદદથી ઉકેલ મેળવો. (10)

$2x + 5y = 16$

$3x + y = 11$

અથવા

ગમે તે બે વિશે નોંધ લખો. (10)

(1) ગતિશીલ સાધન-ઉત્પાદન પ્રણાલી.

(2) કોલવેલ મોડલ.

(3) હોકીન્સ-સાયમન શરતો.

(4) યુગપત્ સમીકરણો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)
નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ : આર્થિક વિકાસના ઢાંચા - તુલનાત્મક અભ્યાસ (EEC-06)
તારીખ : 26/04/2011
સમય : 03.00 to 06.00
સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે. કુલ ગુણ : 70

- પ્રશ્ન:-1 (અ) જાગીરદારી(મેનોરીઅલ) અર્થતંત્રની સંક્ષિપ્ત રૂપરેખા આપો. (14)
(બ) સોળમી સદીમાં કામદાર-વિરોધી કાયદાઓ ઘડવા કેમ જરૂરી બન્યા ?
અથવા
(અ) શું બ્રિટનની ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ મુક્તવેપાર સાથે સંકળિત હતી ?
ચર્ચા કરો.
(બ) વિશ્વવ્યાપી મંદીની જાપાનના અર્થતંત્ર પરની અસરો તપાસો.
- પ્રશ્ન:-2 1861 ના મુક્તિધારાને લીધે રશિયામાં આપલ વિશાળ પરિવર્તનો કયાં હતા ? (14)
અથવા
આર્થિક પદ્ધતિ તરીકે યુદ્ધ સામ્યપદ્ધતિ પ્રકાર, ફાયદાઓ અને ખામીઓની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન:-3 વિકાસના તબક્કાઓ અંગે માર્કસના સિદ્ધાંતોની સમજૂતી આપો. (14)
અથવા
અલ્પવિકસિત દેશોની વેપારની શરતોનું વર્ણન કરો. અલ્પવિકસિત દેશોની વેપારની શરતો કયવી રહી છે તે દર્શાવો.
- પ્રશ્ન:-4 ચીન અને જાપાનની આયોજન પદ્ધતિની ટીકાત્મક સમજૂતી આપો. (14)
અથવા
બ્રિટનના ઔદ્યોગિક વિકાસની વિગતે ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)
(1) દ્વેતવાદી અર્થતંત્રનાં લક્ષણો.
(2) આયોજન વિરુદ્ધ બજાર.
(3) વસાહતી વેપારનો ઢાંચો.
(4) રશિયાની નવી આર્થિક નીતિ.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)
નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ : આર્થિક વિચારો અને નીતિઓ (EEC-09)
તારીખ : 26/04/2011
સમય : 12.30 to 02.00

કુલ ગુણ : 35

પ્રશ્ન:-1 આર્થિક વિકાસના મુખ્ય માપદંડો મર્યાદા સહિત સમજાવો. (15)

અથવા

ભાવસૂચકઆંક એટલે શું ? ભાવસૂચકઆંકની રચના, ઉપયોગો અને મર્યાદાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન:-2 ભારતીય આયોજન અન્વયે પી. સી. મહાલનો સૂચુ મોડેલ સમજાવો. (10)

અથવા

વિકાસશીલ દેશો માટેની યોગ્ય ટેકનોલોજીની સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન:-3 ભારત સરકારના રોજગારી સર્જક કાર્યક્રમોની સમીક્ષા કરો. (10)

અથવા

(અ) ભારતમાં પ્રાદેશિક અસમાનતાઓ વિશે નોંધ લખો.

(બ) વેપારની શરતોની વિવિધ ખ્યાલો જણાવો.

WWW.StudyGuideIndia.com